

Maader havde været følelig; man ventede, at Præstemangelen vilde blive stærkt trueende, naar en Del af de sønderjydske Embeder, som ikke kunde forventes at blive paa de hidtidige Hænder, skulde besættes, og man ønskede at imødegaa denne Vanskelighed. Da Loven blev fornyet i 1922, var Hensynet til Præstemangelen ladet ude af Betragtning, og det hang sammen med, at man mente, at der uanset den øjeblikkelige Nødssituation forelaa et Princip i selve Loven, som burde opretholdes. Det kirkelige Udvalg af 1921 fik bl. a. til Opgave at overveje, om den midlertidige Lov af 1920 skulde fornyes; dette ønskede det kirkelige Udvalg, og der blev saa forelagt Rigsdagen et Lovforslag — i alt væsentligt i Overensstemmelse med det Forslag, Kommissionen havde udarbejdet —, som blev til Loven af 30. Juni 1922. I denne Lov blev der optaget en Bestemmelse om, at den skulde revideres inden Udløbet af 5 Aar, og man skal altsaa nu i dette Foraar tage Stilling til, om man ønsker Loven fornyet.

Det forekommer mig, at Loven af 30. Juni 1922 bør blive bestaaende, og det er derfor, jeg tillader mig at fremsætte det foreliggende Lovforslag, som atter indeholder en Revisionsbestemmelse, fordi man efter min Formening ikke kan sige, at Forholdene i den Grad har fæstnet sig, at man paa nærværende Tidspunkt kan gøre Loven vedvarende.

Det var altsaa Præstemangelen, som oprindeligt dikterede Lovene af 1920, og som ærede Medlemmer ved, er der ikke i Øjeblikket Overflod paa Tilbud til Præsteembeder, der er tværtimod nogen Vanskelighed, det er ikke helt let at faa dem alle besat. Dersom de Præsteembeder, som i længere Tid har været holdt ledige med Sammenlægningsplaner for Øje, skal opslaaes — og de allerfleste af dem vil blive det —, vil det maaske volde nogen Vanskelighed at faa dem alle besat. Hvis man imidlertid vilde forny Loven under Hensyn til, at den skulde afhjælpe Præstemangelen, vilde det være et i sig selv meget tvivlsomt Middel; det kunde tværtimod let gaa saaledes, som det ogsaa er blevet sagt, at den kom til at gøre Præstemangelen kronisk. Hvis man aabnede en let og bekvem Adgang til at indgaa i Præsteembedet i Folkekirken uden om det teologiske Studium med dets Kostbarhed og Længde, vilde det let gaa saaledes, at det blev meget vanskeligt at faa fuldt uddannede Præster; hvis en nemmere og bekvemmere Vej var farbar, vilde flere og flere gaa den. Og hvis man kan forudsætte

— og det kan man forhaabentlig —, at denne Betragtning ikke vilde gøre stærkere Indtryk paa de unge Studenter, naar de valgte deres Studium, vilde den til Gengæld veje noget for deres Hjem og Forsørgere. Man maa vistnok betragte en ret stor Adgang for Lægfolk til at indgaa i Folkekirken Præsteembeder — saaledes ser jeg i hvert Fald paa det — som virkende i stik modsat Retning af den oprindelige Lovs Hensigt, idet det altsaa var en midlertidig Lov til Afhjælpning af Præstemangel. Af Hensyn til Afhjælpning af Præstemangel vilde jeg under disse Omstændigheder ikke driste mig til at foreslaa Loven fornyet, thi jeg tror, som sagt, ikke, at den i saa Fald vilde opfylde sit Formaal, den vilde sikkert snarest modvirke det.

Naar jeg foreslaar Loven fornyet, er det under Hensyn til det Princip, som jeg finder værdifuldt, og som er gemt i de foreløbige Love af 1920 saavel som i Loven af 1922, der ikke længer tog særligt Hensyn til Præstemangelen, men simpelt hen, som ærede Medlemmer ved, hedder: Lov om Adgang til Præsteembeder i Folkekirken. Princippet, som denne Lov indeholder, er dette, at der foruden for de Mænd, som har uddannet sig ved Universitetet og taget teologisk Embedseksamen, bør være Adgang for andre Mennesker til at indgaa i Præstegerningen, og ikke blot saaledes, at der bør være Adgang for akademisk uddannede Mænd, der har studeret ved et andet Fakultet end det teologiske, men ogsaa — og det er vel Lovens egentlige Kærne —, som det hedder, for „ikke akademisk uddannede Mænd, der gennem deres Arbejde til Kirkens og Menighedens Tarv har vist sig i Besiddelse af de Egenskaber, der kræves til Præstegerningen.“ Dette regner jeg for at være et værdifuldt Princip. Det er nemlig saaledes, at det, der inderst inde, dybest inde kvalificerer en Mand til at øve Præstegerning, er noget, der i og for sig ikke kan læres, og det hænger sammen med det Kald, der er udgaaet til en saadan Mands inderste Personlighed, et Kald, som han netop føler, han har faaet til denne Gerning, og faaet fra allerhøjeste Sted. Det er det, der kvalificerer ham i særlig Grad til at overtage en Præstegerning og giver Muligheder for, at den vil lykkes og blive til Velsignelse. Et saadant Kald kunde ogsaa udgaa til andre end dem, der har modtaget den specielle Uddannelse, og vil vel sagtens nu og da udgaa til dem; og i samme Grad som et saadant andet Menneskes eventuelle Gerning i Folkekirken kunde tilføre Folkekirken